

Jazyk a jazyková komunikace

Předmět: Český jazyk a literatura

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Český jazyk a literatura je významným nástrojem poznávání světa a porozumění sobě samému a mezi vyučovacími předměty má stěžejní postavení. Ve výuce si žáci osvojují jazykové, komunikační a literární znalosti a dovednosti, kterých využívají nejen ve svých mluvených a písemných projevech, ale i v ostatních školních předmětech a ve svém dalším osobním, občanském a profesním životě.

Vzdělávací obsah je rozdělen do tří vzdělávacích složek, jejichž obsah se při výuce navzájem prolíná:

- 1. Komunikační a slohová výchova** – čtení, naslouchání, mluvený projev, písemný projev
- 2. Jazyková výchova** - zvuková stránka jazyka, slovní zásoba a tvoření slov, tvarosloví, skladba, pravopis
- 3. Literární výchova** – poslech literárních textů, zážitkové čtení a naslouchání, tvořivé činnosti s literárním textem, základní literární pojmy

Jazyková výchova pomáhá žákům správně a adekvátně užívat jazykových prostředků v jejich mluvených a psaných projevech. Komunikační výchova připravuje žáky na to, aby dokázali reagovat vhodně, věcně a jazykově správně v různých komunikačních situacích. V literární výchově při práci s uměleckými i jinými texty v tištěné i elektronické podobě si žáci osvojují dovednosti potřebné pro porozumění textu, pochopení jeho významu a smyslu a pro jeho hlubší vnímání.

2. stupeň ZŠ

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Ve výuce českého jazyka a literatury na 2. stupni je důraz kladen především na:

- získávání základů systematického jazykového vzdělávání potřebného pro osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání
- prohloubení si obecné intelektové dovednosti – porovnávání různých jevů a jejich shody a odlišnosti, třídění podle hledisek a dospívání k zobecnění
- vyhledávání a ověřování potřebných informací v literatuře, slovnících, encyklopediích, v tištěné podobě i na internetu
- vnímání a chápání různých jazykových sdělení, čtení s porozuměním, kultivovaného psaní a mluvení

- porozumění různým typům textů v tištěné a elektronické podobě, jež se vztahují k nejrůznějším situacím, na nichž žáci kriticky posuzují jejich obsah a dokážou na ně reagovat
- poznávání prostřednictvím vhodné četby v tištěné a elektronické podobě základní literární druhy, jejich specifické znaky, umělecké záměry autora
- učení se formulovat vlastní názor na přečtené dílo
- rozvíjení základních čtenářských návyků a schopností vytvářet vlastní literární texty a dospívat k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje a životní hodnotovou orientaci

Učivo uvedené v učebních osnovách je v rámci školy závazné. Zařazení rozšiřujícího učiva zvaží vyučující s ohledem na specifika konkrétní třídy a individuální potřeby žáků.

Do výuky jsou formou integrace průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Jedná se o následující průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova (OSV): Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí; Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy, Komunikace, Kooperace a kompetice; Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika;

Mediální výchova (MV): Tematické okruhy receptivních činností – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality; Vnímání autora mediálních sdělení, Fungování a vliv médií ve společnosti; Tematické okruhy produktivních činností – Tvorba mediálního sdělení;

Multikulturní výchova (MKV): Kulturní diference; Lidské vztahy; Multikulturalita;

Výchova demokratického občana (VDO): Občanská společnost a škola;

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS): Evropa a svět nás zajímá; Objevujeme Evropu a svět; Jsme Evropané;

Environmentální výchova (EV): Vztah člověka k prostředí; Lidské aktivity a problémy životního prostředí.

Osobnostní a sociální výchova prolíná celou výukou českého jazyka, komunikace a literatury.

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura se realizuje ve všech ročnících 1. stupně ZŠ v této hodinové dotaci:

	2. stupeň				
Ročník	6.	7.	8.	9.	-
Počet hodin	5	4	4	5	-

Organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučování předmětu probíhá v kmenové učebně, multimediální a počítačové učebně, některá témata jsou spojena s návštěvou knihovny nebo vybraných veřejných budov (např. pošta, vlakové nádraží apod.). Standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut. Žáci navštíví alespoň jedno divadelní představení či jinou kulturní akci spojenou s probíraným obsahem literární výchovy ročně. Během školního roku jsou žákům nabízeny rozšiřující aktivity: soutěže, vzdělávací programy podporující zájem o čtení a literaturu, třídní projekty aj. Žáci si osvojené dovednosti a znalosti vyzkouší v činnostech organizovaných pro školu a komunitu rodičů a obce.

Výchovné a vzdělávací strategie

Učitel se při veškerých činnostech cíleně zaměřuje také na rozvíjení a hodnocení klíčových kompetencí žáků.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k učení

Učitel:

- volí zajímavá témata pro zpracování referátů a tím motivuje žáky k vyhledávání, třídění a využívání informací z různých zdrojů, a to jak z ústních sdělení, tak tištěných textů, encyklopedií a i z elektronických médií
- motivuje žáky, aby portfolio své četby programově doplňovali o tituly náročnějších děl a různých žánrů, tím sledovali pokrok ve svém čtenářství a rozvíjeli svůj pozitivní vztah k literatuře
- využívá práci s chybou v různých jazykových projevech k tomu, aby si žáci lépe uvědomili, na co se mají při učení zaměřit
- podněcuje zájem žáků o jazyk a literaturu, o zvýšení své jazykové kultury tím, že je motivuje k účasti v jazykových, literárních a recitačních soutěžích i soutěžích, na kterých se budou organizačně podílet
- Zadává vhodné úkoly rozvíjející tvořivé schopnosti žáků a motivuje je k vlastní literární tvorbě

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k řešení problémů

Učitel:

- zadáváním vhodných úloh zaměřených na řešení stylizačních problémů vede žáky k samostatné práci s odbornou literaturou a dalšími informačními zdroji, k zaznamenávání důvodů řešení a postup jednotlivých kroků a své záznamy využili při argumentaci a obhajobě řešení

- cíleně zapojuje žáky do řešení školních projektů (v rámci literární dílny, práce v realizačním týmu školních médií), a to ve všech fázích projektu (plánování, přípravy, propagace, realizace a vyhodnocení výsledků); žáky zapojuje tak, aby byly využity co nejvíce jejich individuální dovednosti a schopnosti

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence komunikativní

Učitel:

- zapojuje žáky podle jejich schopností a zájmů do spolupráce s realizačními týmy školních médií a tím je motivuje k tomu, aby se tvorbou příspěvků pro tato média aktivně zapojili do života školy a veřejnosti
- s využitím konkrétních příkladů vhodné a nevhodné komunikace v prostředí sociálních sítí a internetu kultivuje neformální projevy žáků
- navozením náročnějších komunikačních situací umožňuje žákům praktické využití osvojených komunikačních dovedností
- zařazuje do výuky tématicky vymezené diskuse, v nichž mají žáci možnost uplatnit vlastní názory, vhodně argumentovat, korigovat svá stanoviska a vhodně reagovat na názory druhých

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence sociální a personální

Učitel:

- zařazováním práce s ICT do výuky vede žáky k bezpečnému užívání internetu a dodržování net-etikety
- čtenářských zkušeností žáků využívá pro utváření jejich hodnotového systému
- vede žáky k tomu, aby dokázali požádat o pomoc a respektovali pokyny pedagogů
- zapojuje žáky do tvorby pravidel pro diskuse a vede je k respektování a dodržování těchto pravidel
- pravidelným zařazováním různě náročných řečnických cvičení do výuky vede žáky k získávání potřebné sebedůvěry pro vystupování na veřejnosti

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence občanské

Učitel:

- využívá osobní zkušenosti žáků a jejich zkušenosti z četby k přiblížení chování a jednání lidí rozdílných sociálních skupin a odlišných kultur
- výběrem jazykově a obsahově hodnotných textů vede žáky k pochopení významu české literatury jako kulturního dědictví národa
- seznámí žáky s našimi tradicemi a slovesným dědictvím
- naučí využívat naučnou a vědeckou literaturu k vytváření postoje k přírodě, životnímu prostředí
- výběrem vhodných témat motivuje žáky k tvorbě příspěvků pro místní média, jimiž se aktivně zapojí do života obce

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence pracovní

Učitel:

- zařazováním úkolů různé obtížnosti vede žáky k efektivnímu časovému rozvržení práce, k úvahám o jejich budoucím povolání
- zařazuje do výuky úkoly na procvičení slohových útvarů (dopis, životopis, žádost – i v elektronické podobě) důležitých pro pracovní uplatnění a pro úspěšné absolvování pracovního pohovoru
- vede žáky k dodržování hygienických pravidel pro čtení a psaní

2. stupeň

Ročník: šestý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
	Žák:			
JAZYKOVÁ VÝCHOVA				
ČJL-6-2-01	<ul style="list-style-type: none"> • Spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova; 	<ul style="list-style-type: none"> • Zvuková stránka jazyka, spisovná a nespisovná výslovnost 		Rozšiřující učivo: - hlasová hygiena
ČJL-6-2-02	<ul style="list-style-type: none"> • Zaznamená stavbu slova, označí předponu, kořen, příponu a koncovku; 	<ul style="list-style-type: none"> • Stavba slova, funkční morfémy 		JA, JN: srovnání výslovnosti hlásek
ČJL-6-2-03	<ul style="list-style-type: none"> • Samostatně a efektivně pracuje s jazykovými příručkami; 	<ul style="list-style-type: none"> • Tištěné a elektronické jazykové příručky 		D, Z: správná výslovnost zeměpisných názvů a historických jevů
ČJL-6-2-04	<ul style="list-style-type: none"> • Určí druhy všech slov v souvislém textu; • Správně tvoří tvary méně obtížných zájmen a číslovek; • Určí druh a vzor přídavných 	<ul style="list-style-type: none"> • Tvarosloví: základní tvaroslovné kategorie • Pravopis morfologický 	OSV: Mezilidské vztahy, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

	<p>jmen (tvrdá, měkká, přivlastňovací);</p> <ul style="list-style-type: none"> • Určí druh zájmen a číslovek; • Určí slovesný čas • Opraví výraznou tvaroslovnou chybu ve svém projevu a v projevech spolužáků; 			
ČJL-6-2-06	<ul style="list-style-type: none"> • Určí významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí (slovesný a jmenný přísudek); 	<ul style="list-style-type: none"> • Skladba: přísudek 		
ČJL-6-2-07	<ul style="list-style-type: none"> • Píše správně i/y ve shodě přísudku s několikanásobným podmětem; 	<ul style="list-style-type: none"> • Syntaktický pravopis 		
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA				
ČJL- 6-1-01	<ul style="list-style-type: none"> • Vyhledá v textu klíčová slova; • Podle klíčových slov napíše jednoduchý slohový útvar odpovídající věku; • Vytvoří stručné poznámky, výpisky nebo výtah z textu; • Zhodnotí, co nového se dozvěděl studiem textu; • Přednese rozšířenou zprávu, doplní ji multimediálními prvky; 	<ul style="list-style-type: none"> • Základy studijního čtení • Písemný projev 	<p>MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (kritický přístup k různým druhům mediálních sdělení, informativní a společensky významné prvky sdělení)</p>	<p>Rozšiřující učivo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - záznamy o zlepšování dovednosti žáka získávat, třídít a zpracovávat informace z textů
ČJL-6-1-02	<ul style="list-style-type: none"> • Podle svých schopností a zadání učitele napíše gramaticky, kompozičně a věcně správně slohový útvar; • Při psaní textů v elektronické podobě dodržuje typografická 	<ul style="list-style-type: none"> • Vlastní tvořivé psaní • Slohové útvary: krátké vypravování, popis předmětu, zpráva a oznámení, osobní dopis/e-mail 	<p>OSV – Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika (odpovědnost za napsané, respektování osobnosti a identity lidí)</p> <p>MV – Práce v realizačním týmu</p>	<p>AJ: Dopis.</p>

	pravidla;		(redakce vybraného média)	
ČJL-6-1-10	<ul style="list-style-type: none"> • Vyjadřuje se srozumitelně, věcně a jazykově správně; 	<ul style="list-style-type: none"> • Mluvený projev: zásady kultivovaného projevu, nonverbální prostředky 	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace (efektivní a asertivní komunikace)	
ČJL-6-1-05	<ul style="list-style-type: none"> • V mluveném a psaném projevu zohledňuje prostředí a adresáty projevu; 			
ČJL-6-1-06	<ul style="list-style-type: none"> • Při mluveném projevu užívá vhodně dynamiku (hlasitost), tempo, větný přízvuk a melodii, pauzy; • Mluvený projev doprovází vhodnými gesty a mimikou; 			Rozšiřující učivo: - posouzení videonahrávky mluveného projevu (profesionálního i spolužáků)
LITERÁRNÍ VÝCHOVA				
ČJL-6-3-02	<ul style="list-style-type: none"> • Uvede základní znaky poezie, prózy, rozpozná lyrický a epický text; • Uvede nejznámější autory knih pro děti a mládež na základě vlastní zkušenosti; 	<ul style="list-style-type: none"> • Základy literární teorie a historie • Literární druhy a žánry: dobrodružná a humoristická literatura, bajka, nonsensová literatura, pověst, báje, ústní lidová slovesnost, balada • Počátky interpretace literárních děl 	VMEGS – Jsme Evropané (zdroje evropské civilizace)	Rozšiřující učivo: - dramatizace, vizualizace (interpretace literárního textu užitím jiných médií)
ČJL-6-3-01	<ul style="list-style-type: none"> • Reprodukuje a shrne literární text po tematické stránce; • Ukáže v textu odlišnosti literárního jazyka a jazyka (své) běžné komunikace; • Popíše jednoduše výstavbu básně a kompozici prozaického textu; 			M: Souměrnosti v geometrii. AJ: Reprodukce obsahu textu. Rozšiřující učivo:

ČJL-6-3-03	<ul style="list-style-type: none"> Zformuluje správně a výstižně své dojmy z navštíveného divadelního či filmového představení; 		OSV – Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika (analýza postojů a hodnot v chování druhých)	- jazyková tvořivost, básně podle tvaru písmen v abecedě, krátké literární texty na základě klíčových slov
ČJL-6-3-09	<ul style="list-style-type: none"> Vyhledává informace z literární teorie a historie v tištěných a elektronických katalozích, encyklopediích a učebnici. 	<ul style="list-style-type: none"> Studijní čtení 		D: historické období VV: ilustrace

2. stupeň

Ročník: sedmý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
	Žák:			
JAZYKOVÁ VÝCHOVA				
ČJL-7-2-01	<ul style="list-style-type: none"> Uvede základní útvary národního jazyka, uvede a zdůvodní rozlišení národní jazyk – mateřský jazyk; 	<ul style="list-style-type: none"> Obecná jazykověda: útvary národního jazyka (spisovný jazyk, obecná čeština, nářečí), příbuznost jazyků 		Rozšiřující učivo: - hodnota a funkce spisovného jazyka
ČJL-7-2-02	<ul style="list-style-type: none"> Přiřadí vybrané evropské jazyky do příslušných skupin pomocí běžných informačních zdrojů (učebnice, ICT); 			
ČJL-7-2-08	<ul style="list-style-type: none"> Na příkladech uvede, kdy je možno užít spisovný jazyk, obecnou češtinu, nářečí, příklady zdůvodní; 			

ČJL-7-2-07	<ul style="list-style-type: none"> • Správně tvoří tvary obtížnějších zájmen a číslovek (jenž, týž, dva, oba, tři apod.); • Určí slovesný rod • Vhodně užije druhy příslovcí v základní i stupňované podobě; • Rozliší příslovečnou spřežku a správně ji napíše • Rozpozná typické příklady vlastních a nevlastních předložek • Rozliší spojky souřadící a podřadící a správně jich užívá při tvorbě vět a souvětí • Správně tvoří a používá vhodná slova v mluveném i psaném projevu • Zná regionální nářečí 	<ul style="list-style-type: none"> • Tvarosloví: neohebné slovní druhy • Nauka o významu slov • Tvoření slov-odvozování, skládání, zkracování • Nářečí 		Jazykové hry
ČJL-7-2-06	<ul style="list-style-type: none"> • Určí rozvíjející větné členy (včetně několikanásobných) • Vyjádří větný člen vedlejší větou a obráceně 	<ul style="list-style-type: none"> • Skladba: přívlastek, předmět, příslovečné určení, tvorba věty 		
ČJL-7-2-07	<ul style="list-style-type: none"> • Správně píše: velká písmena (u neznámých slov/pojmenování rozhodne podle slovníku), hláskové skupiny se znělostní spodobou v českých slovech, čárku v souvětí podřadném; 	<ul style="list-style-type: none"> • Pravopis lexikální a syntaktický 		

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

ČJL-7-1-08	<ul style="list-style-type: none"> • V písemném sdělení odliší s pomocí učitele a v diskusi se spolužáky fakta a názory/hodnocení autora; • Při čtení si klade otázky týkající se jeho vnímání textu; • Vyhledá odpovědi na své otázky v učebnici, v odborné literatuře nebo na internetu (encyklopedie, slovník); 	<ul style="list-style-type: none"> • Kritické čtení a naslouchání (analýza a hodnocení textu/promluvy) • Odborný text 	<p>MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (rozdíly mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením)</p> <p>MV – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (rozdíl mezi reklamou, zprávou a jiným sdělením)</p>	<p>Rozšiřující učivo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - záznamy o přečteném (např. formou podvojného deníku, I.N.S.E.R.T. a jiných metod aktivního čtenářství)
ČJL-7-1-07	<ul style="list-style-type: none"> • S pomocí učitele a v diskusi skupiny rozliší subjektivní a objektivní sdělení v textu, rozpozná komunikační záměr autora (v běžné komunikaci i v komunikaci v elektronické podobě); 			
ČJL-7-1-05	<ul style="list-style-type: none"> • Napiše podle svých schopností gramaticky, kompozičně a věcně správně komunikáty podle zadání učitele 	<ul style="list-style-type: none"> • Slohové útvary: vypravování, popis děje a pracovního postupu, charakteristika osoby • Žádost • Životopis 	<p>OSV – Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika (analýza postojů a hodnot druhých lidí a jejich projevů v chování)</p>	<p>Rozšiřující učivo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kazuistika na základě dlouhodobého pozorování (spolužáka, člena rodiny)
LITERÁRNÍ VÝCHOVA				
ČJL-7-3-07	<ul style="list-style-type: none"> • Zařadí vybraná díla k literárnímu druhu a příslušnému žánru; • Uvede funkci textů daného žánru a srovná, zda text zařadil 	<ul style="list-style-type: none"> • Literární druhy a žánry: fantazy, sci-fi, epos, legenda, romance • Regionální literatura 	<p>VMEGS – Jsme Evropané (co Evropu spojuje a rozděluje)</p>	<p>Rozšiřující učivo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dramatizace, vizualizace (interpretace literárního textu)

	správně; <ul style="list-style-type: none"> Na základě školní práce a vlastní četby uvede významné představitele probíraných literárních žánrů a regionální literatury; 	<ul style="list-style-type: none"> Základy literární teorie a historie Interpretace literárního díla 		užitím jiných médií) - kulturní deník - umělecká literatura
ČJL-7-3-06	<ul style="list-style-type: none"> Interpretuje smysl (funkci) díla; 			
ČJL-7-3-08	<ul style="list-style-type: none"> Formuluje dojmy z představení v divadle či kině či z adaptace literatury. 		MV – Tvorba mediálního sdělení (tvorba sdělení pro školní časopis a web)	

2. stupeň

Ročník: osmý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
	Žák:			
JAZYKOVÁ VÝCHOVA				
ČJL-8-2-02	<ul style="list-style-type: none"> Po poradě s učitelem a ve skupině spolužáků přiřadí správně české nebo moravské nářečí k vybrané textové ukázce; Vysvětlí pojmy obecná čeština, interdialekt a nářečí, zdůvodní, kdy je vhodné používat prostředků těchto útvarů národního jazyka; 	<ul style="list-style-type: none"> Obecná jazykověda: obecná čeština, interdialekt, nářečí 		
ČJL-8-2-06	<ul style="list-style-type: none"> Odliší větu dvoučlennou, jednočlennou a větný ekvivalent; 	<ul style="list-style-type: none"> Skladba: věta, větný ekvivalent, větné členy, druhy souvětí, 		

ČJL-8-2-04	<ul style="list-style-type: none"> • Určí druh podmětu – vyjádřený slovem, vyjádřený větou, nevyjádřený, všeobecný; • Určí druh přísudku – slovesný, slovesně-jmenný, vyjádřený větou; • Určí příslovečná určení; • Rozhodne, zda je rozvitý přívlástek připojen k členu řídicímu pevně, nebo volně; • Poznává přívlástek postupně rozvíjející; • Rozlišuje souvětí souřadné a podřadné; • Určí poměr mezi souřadně spojenými větnými členy a větami; • Správně navazuje věty a odstavce; 	nadvětňná skladba		
ČJL-8-2-07	<ul style="list-style-type: none"> • Píše správně interpunkci v souvětí a větě jednoduché, aplikuje znalosti o přívlástku postupně rozvíjejícím a rozvitých větných členech; 	<ul style="list-style-type: none"> • Syntaktický pravopis 		
ČJL-8-2-02	<ul style="list-style-type: none"> • Uvede způsoby obohacování slovní zásoby; • Uvede příklad slova zkratkového, přejatého, složeného a víceslovného pojmenování; • U známých slov uvede, jak 	<ul style="list-style-type: none"> • Nauka o slovní zásobě: obohacování slovní zásoby, víceslovná pojmenování • Tvorba slov 		AJ: Tvorba slov.

	vznikla, u neznámých určí jejich původ podle slovníku; <ul style="list-style-type: none"> • Nevhodně užitá přejatá slova nahradí českými ekvivalenty; 			
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA				
ČJL-8-1-01	<ul style="list-style-type: none"> • Vytvoří a osvojí si pravidla vedení diskuse; • Zapojuje se aktivně do diskuse; • Dodržuje net-etiketu sociálních sítí a internetových diskusí; 	<ul style="list-style-type: none"> • Komunikační žánry: diskuse, dialog 	VDO – občanská společnost a škola (uplatňování demokratických principů v životě školy)	AJ: Pravidla dialogu, plánování. Rozšiřující učivo: - plánování práce - bezpečnost na síti - psychohygiena, zdravý životní styl
ČJL-8-1-06	<ul style="list-style-type: none"> • Ve čteném a slyšeném jazykovém projevu odliší fakta od názorů a hodnocení; pro ověření využije adekvátní odbornou literaturu a internet; 	<ul style="list-style-type: none"> • Kritické čtení a naslouchání • Mluvený projev připravený a nepřipravený 	MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (rozdíly mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením) MV – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (rozdíl mezi faktickým a fiktivním obsahem)	AJ: Kritické čtení
ČJL-8-1-02	<ul style="list-style-type: none"> • Ve čteném a slyšeném jazykovém projevu odliší subjektivní a objektivní sdělení; pro ověření využije adekvátní odbornou literaturu a internet; 			
ČJL-8-1-08	<ul style="list-style-type: none"> • Čte kriticky mediální sdělení v regionálních médiích, v diskusi s ostatními hledá možnou manipulaci autora a prezentuje závěry; 			
ČJL-8-1-10	<ul style="list-style-type: none"> • Napíše gramaticky, kompozičně a věcně správně komunikáty podle zadání učitele; 	<ul style="list-style-type: none"> • Písemný projev • Slohové útvary: líčení, úvaha, charakteristika 	MKV – Multikulturalita (člověk jako příslušník multikulturní společnosti, přínosy i rizika)	

		literární postavy	spojená se soužitím lidí různých kultur) EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí (hodnota přírodní a kulturní krajiny a lidské aktivity v ní)	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA				
ČJL-8-3-01	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje stručně smysl přečteného díla v kontextu doby, v níž vzniklo, charakterů postav, výstavby děje (syžetu) a užitého jazyka; • v literárním textu nalezne neobvyklé nebo neobvykle užitě jazykové prostředky (příznačné pro umělecký styl) a s pomocí učitele, odborné literatury a ve skupinové práci je zařadí; • popíše kompozici vybraného dramatického textu; 	<ul style="list-style-type: none"> • Literární teorie • Literární interpretace • Literární historie • Drama • Literatura pro mládež • Ústní lidová slovesnost 		<p>AJ: Literární žánry, čtenářský deník</p> <p>Rozšiřující učivo: dramatizace, vizualizace (interpretace literárního textu užitím jiných médií)</p>
ČJL-8-3-03	<ul style="list-style-type: none"> • na základě četby charakteristických ukázek stručně představí výrazné autory vybraných uměleckých epoch a žánrů v české a světové literatuře; • v dramatickém textu označí a pojmenuje jeho základní znaky; • odliší tragédii a komedii; • představí významné autory literatury pro mládež podle 			<p>Rozšiřující učivo: základní díla hlavních světových náboženství (křesťanství, islám, buddhismus, tao, hinduismus)</p>

	vlastního výběru;			
ČJL-8-3-04	<ul style="list-style-type: none"> • napíše jednoduché zhodnocení četby, návštěvy kulturní akce, a to v kontextu doby, v níž dílo vzniklo, z hlediska charakterů postav, výstavby děje (syžetu) a užitého jazyka; 		OSV – Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika (postoje a hodnoty v chování lidí)	Rozšiřující učivo: článek o navštívené kulturní akci pro místní média, účast ve vybrané soutěži pro mladé publicisty
ČJL-8-3-08	<ul style="list-style-type: none"> • porovná ztvárnění literatury pro televizi, film, divadlo a v hudbě. 	<ul style="list-style-type: none"> • Adaptace literárních děl 		Rozšiřující učivo: čtenářská gramotnost, vyvozování závěrů z porovnání adaptací, generalizace

2. stupeň

Ročník: devátý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
	Žák:			
JAZYKOVÁ VÝCHOVA				
ČJL-9-2-01	<ul style="list-style-type: none"> • Zařadí slovo do odpovídající funkční vrstvy jazyka s pomocí slovníku; 	<ul style="list-style-type: none"> • Obecná jazykověda: vývoj jazyka, útvary/poloútvary národního jazyka: nářečí, slang, profesionalismus, argot 		
ČJL-9-2-03	<ul style="list-style-type: none"> • S pomocí slovníku a mluvnických příruček nalezne v textu jazykové prostředky, jejichž funkce se změnila; 	<ul style="list-style-type: none"> • Jazyková norma a kodifikace: výrazové prostředky hovorové, spisovné, archaické 		

ČJL-9-2-02	<ul style="list-style-type: none"> • Správně přechyluje slova; • Popíše význam přeneseného pojmenování, uvede charakteristické příklady frazému; • V textu vyhledá ustálené rčení a uvede jeho význam; 	<ul style="list-style-type: none"> • Tvorba slov • Význam slov: přenesená pojmenování (zejména metafora, metonymie), frazeologie 		
ČJL-9-2-07	<ul style="list-style-type: none"> • Správně píše slova přejatá; • Správně užívá interpunkci ve větě jednoduché – aplikuje pravidla týkající se vsuvky, rozvitého větného členu volně nebo těsně připojeného, přístavku, oslovení, citoslovce a samostatného větného členu; • Správně užívá interpunkci v souvětí; 	<ul style="list-style-type: none"> • Pravopis lexikální a syntaktický 		
ČJL-9-2-04	<ul style="list-style-type: none"> • Správně utvoří tvar podle zadaných tvaroslovných kategorií • Správně užívá slova přejatá a jejich tvary • Správně užívá všech ohebných a neohebných slov, včetně částic 	<ul style="list-style-type: none"> • Tvarosloví: tvaroslovné kategorie, ohebná a neohebná slova • Slovní třídy • Přechodníky 		AJ: Slovní druhy. Rozšiřující učivo: - přechodníky
ČJL-9-2-06	<ul style="list-style-type: none"> • Graficky zaznamená syntaktické vztahy ve větě a souvětí; • Dodržuje pravidla pro vazbu syntaktických jednotek a slovosled; 	<ul style="list-style-type: none"> • Skladba: věta jednoduchá a souvětí, aktuální členění výpovědí a vět 		

	<ul style="list-style-type: none"> • Určí doplněk; 			
ČJL-9-2-05	<ul style="list-style-type: none"> • Správně aplikuje znalosti jazykové normy ve svých písemných i mluvených projevech; 	<ul style="list-style-type: none"> • Jazyková norma a kodifikace 		
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA				
ČJL-9-1-10	<ul style="list-style-type: none"> • Zpracuje teze, z prostudované populární nebo odborné literatury vypracuje konspekt • Samostatně zpracuje referát, výklad a úvahu; 	<ul style="list-style-type: none"> • Připravený mluvený a písemný projev 	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí (krajina dříve a dnes, kulturní památky)	M: Netradiční aplikační úlohy a problémy.
ČJL-9-1-09	<ul style="list-style-type: none"> • Správně a přehledně rozvíjí myšlenku s ohledem na účel textu; • Správně propojuje text prostředky nadvětného spojování; • Uspořádá úryvky tak, aby sestavený text dával smysl a aby byla dodržena textová návaznost; 	<ul style="list-style-type: none"> • Písemný projev • Nadvětné spojování 		
ČJL-9-1-05	<ul style="list-style-type: none"> • Napíše gramaticky, kompozičně a věcně správně vybrané slohové útvary; 	<ul style="list-style-type: none"> • Písemný projev: výklad, formální dopis, životopis, žádost 	EV – Vztah člověka k prostředí (aktuální ekologické problémy)	Rozšiřující učivo: - publicistické útvary: glosa, sloupek, fejeton, poznámka
ČJL-9-1-08	<ul style="list-style-type: none"> • Čte kriticky mediální sdělení, rozumí grafickým záznamům dat; • S pomocí učitele identifikuje účel užitých grafických znázornění v textu, popíše možný záměr autora; 	<ul style="list-style-type: none"> • Kritické čtení • Prožitkové čtení 	MV – Vnímání autora mediálních sdělení (výběr a kombinace slov a záznamů z hlediska záměru autora)	M: Čtení grafů. Rozšiřující učivo: - tvorba reklamní kampaně

ČJL-9-1-06	<ul style="list-style-type: none"> • Užívá jazykové prostředky v souladu s jazykovou normou a vhodně vzhledem k situaci, adresátovi a komunikačnímu záměru; 	<ul style="list-style-type: none"> • Mluvený projev: kultivace projevu žáka 		
LITERÁRNÍ VÝCHOVA				
ČJL-9-3-01	<ul style="list-style-type: none"> • Uvede zásadní díla vybraných epoch literární historie; • Přiřadí dílo k literárnímu žánru; 	<ul style="list-style-type: none"> • Literární historie • Literární žánry: pověst, román, epos, epigram, epitaf, milostná lyrika, balada, tragédie, komedie 	<p>MV – Fungování médií ve společnosti (role médií a propagandy v politických změnách)</p> <p>MKV – Kulturní diference (člověk jako nedílná jednotka tělesné a duševní stránky, poznávání vlastního kulturního zakotvení)</p>	AJ: Čtenářský deník, literární žánry.
ČJL-9-3-02	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpozná na ukázce prvky výrazného autorského stylu (autorů české a světové literatury 20. Století podle výběru učitele), svá tvrzení zdůvodní; 			Rozšiřující učivo: - dramatizace, vizualizace (interpretace literárního textu užitím jiných médií)
ČJL-9-3-08	<ul style="list-style-type: none"> • Stručně písemně porovná vybranou literární předlohu s její adaptací; 	<ul style="list-style-type: none"> • Adaptace literárních děl: filmová a divadelní adaptace, tanec, výtvarné zpracování, komiks 		
ČJL-9-3-09	<ul style="list-style-type: none"> • Vyhledává informace ve spolehlivých zdrojích a databázích, nepřejímá informace bez ověření zdroje; 	<ul style="list-style-type: none"> • Připravený písemný a ústní projev 		Rozšiřující učivo: - práce se zdroji - ochrana duševního vlastnictví
ČJL-9-3-07	<ul style="list-style-type: none"> • Uvede a zhodnotí typické jazykové prostředky konkrétního díla, charakter postav a vztahy mezi nimi; • Popíše kompozici literárního díla; • Zaznamená zásadní myšlenky 	<ul style="list-style-type: none"> • Kritické čtení 	<p>MV – Tvorba mediálních sdělení (tvorba věcně a jazykově vhodných mediálních sdělení)</p>	Rozšiřující učivo: - záznam kritického čtení

	v textu, které jej zaujaly, a stručně vysvětlí svůj výběr;			
ČJL-9-3-03	<ul style="list-style-type: none"> • Sdělí ústně nebo písemně své dojmy z kulturní akce, vybere momenty, které ho zaujaly, a stručně je okomentuje; 			
ČJL-9-3-05	<ul style="list-style-type: none"> • Vyjádří svůj názor na hodnotu literárního díla, opřený o argumenty vycházející z textu; • Rozliší jasný případ kýče či braku od díla umělecky poctivého; • Vnímá s porozuměním fakt, že mezi těmito kategoriemi nemusí být vždy ostrá hranice; • Diskutuje o hodnotě literárního díla a přínosu čtení pro člověka; 	<ul style="list-style-type: none"> • Literární teorie a kritika 		
ČJL-9-3-04	<ul style="list-style-type: none"> • Podle svých schopností, znalostí a zájmu vytvoří literární text. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vlastní tvorba 		Žákovská a třídní portfolia

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

3. období

1. Jazyková výchova

ČJL-9-2-03p orientuje se v Pravidlech českého pravopisu

ČJL-9-2-04p pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa

ČJL-9-2-04p, ČJL-9-2-05p rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk

ČJL-9-2-06p rozezná větu jednoduchou od souvětí

ČJL-9-2-07p správně píše slova s předponami a předložkami
ČJL-9-2-07p ovládá pravopis vyjmenovaných slov
ČJL-9-2-07p zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem

2.Komunikační a slohová výchova

ČJL-9-1-01p, ČJL-9-1-08p čte plynule s porozuměním; reprodukuje text
ČJL-9-1-04p, ČJL-9-1-05p komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk
ČJL-9-1-09p, ČJL-9-1-10p píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma

3.Literární výchova

ČJL-9-3-01p orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku
ČJL-9-3-03p ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení
ČJL-9-3-06p rozezná základní literární druhy a žánry
ČJL-9-3-09p dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury, má pozitivní vztah k literatuře